

Frafaldne mennesker

Ugens vers

"Jeg befalede levitterne, at de skulle rense sig og komme og holde vagt i portene for at holde sabbatsdagen hellig. Husk mig også for dette, min Gud, og vis mig barmhjertighed i din store godhed!"
(Neh 13,22).

Introduktion

I tidsrummet mellem kapitel 12 og 13 vender Nehemias tilbage til Babylon. Vi ved ikke, hvor længe han befandt sig der; men da han vendte tilbage til Jerusalem (sandsynligvis omkring 430-425 f.Kr.), var folket ved at falde fra. De havde indgået en pagt med Gud om 1) ikke at gifte sig med afgudsdyrkere; 2) nøje overholde sabbatten; og 3) opretholde templet og dets arbejdere med deres tiende og gaver (Neh 10). Men de havde brudt alle disse tre løfter.

Da Nehemias vendte tilbage, opdagede han, at de var blevet meget ligegyldige med deres overgivelse til Gud. De var holdt op med at bringe deres tiende og gaver, var begyndt at benytte rummene i templet i strid med hensigten, var ophørt med at holde sabbat på den rette måde og var til og med begyndt at gifte sig med folk fra de omkringliggende folkeslag. Det værste var, at de ledere, som Nehemias havde efterladt, medvirkede til forværringen af israeliternes forhold til Gud. Det kan ikke overraske, at Nehemias følte sig knust, da han opdagede, hvor store forandringer der var indtruffet. Men i stedet for at acceptere det skred han i overensstemmelse med sin natur igen til handling for at fremme Guds herlighed.

Ugens tekster

- Neh 13,1-9
- 5 Mos 23,3-6
- Neh 13,10-14
- 4 Mos 18,21-24
- Neh 13,15-22
- Joh 5,2-16

Fordærvet ledelse i templet

Nehemias 13 begynder med en bekymring om ammonittiske og moabittiske fremmede/afgudsdyrkere iblandt dem (Neh 13,1-3). Disse vers taler ikke om at udvise enkeltpersoner af anden nationalitet eller race, som fulgte Gud, men henviser i stedet til at bortvise dem, som havde en anden tro – ikke omvendte mennesker, men afgudsdyrkere. (Se også 5 Mos 23,3-6.)

Neh 13,1-9
Neh 2,10.19; 3,1;
12,10.22; 13,28

Hvem var Eljashib og Tobija? Hvorfor var det, de gjorde, ikke acceptabelt?

Både Eljashib og Tobija er kendte skikkelser i Nehemias' bog. Eljashib var folkets ypperstepræst og havde også ansvar for templet. Tobija nævnes som Nehemias' ammonittiske fjende, som indædt modarbejdede Nehemias' arbejde i Jerusalem. Alliancen mellem Eljashib og Tobija antyder en forbindelse gennem ægteskab mellem de to familier.

Selv om der ikke findes bevarede optegnelser af ægteskabsforbindelser, ved vi, at Tobija havde et jødisk navn (som betyder "Herren er god"), og derfor troligt havde jødisk baggrund. Hans kones familie, Aras efterkommere, menes at have været i familie med Eljashib. Desuden havde horonitten Sanballat, Nehemias' anden fjende, en datter, som giftede sig med Eljashibs sønnesøn. Intrigerne rundt omkring Nehemias har derfor været intense, siden de højeste embedsmænd i landet var i familie med hinanden og stod sammen i deres modstand mod Nehemias' ledelse.

Mens statholderen havde været bortrejst, havde ypperstepræsten givet Tobija et af kamrene i templet, som var beregnet til opbevaring af tiende, gaver og ofre. Tobija havde fået permanent opholdstilladelse i templet. Dette gav ham status som en af folkets ledere. Nehemias' fjender havde endelig opnået det, de hele tiden havde ønsket, nemlig at afsætte Nehemias og selv tage magten. Men heldigvis lod Nehemias ikke tingene være uden at gribe ind.

Til at
tænke over

Lader Guds folk, enten det er jøderne i det gamle Israel eller de kristne både på Det Nye Testaments tid og sidenhen, sig altid så let føre på afveje? Hvordan kan vi undgå at begå den samme fejl?

Levitterne på markerne

Neh 13,10-14

Hvad forsøger Nehemias at rette op på?

Sangerne, tempelvagterne og andre, der gjorde tjeneste i templet, havde været nødt til at gå tilbage for at arbejde på deres jord, så de kunne sørge for deres familier; for Guds værk blev ikke længere støttet. Hele systemet med tiende og gaver, som var blevet så nøje etableret, lå nu i ruiner. Nehemias var nødt til at starte helt forfra. Det, at han smed alt ud af kamrene, viser, hvor desperat situationen var.

"Man havde ikke alene vanhelliget templet, men også anvendt offergaverne forkert. Resultatet heraf var, at folket tabte lysten til at give. De havde mistet deres iver og begejstring og vægrede sig ved at betale tiende. Herrens hus' skatkammer var næsten tomt. Mange af sangerne og det øvrige personale, som var knyttet til tempeltjenesten, havde forladt deres gerning i Guds hus og søgt anden beskæftigelse, fordi de ikke fik tilstrækkeligt til deres underhold" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 325).

Det er fascinerende at se, at hele Juda igen kom sammen og genopbyggede det, der var blevet ødelagt. Folket stod på Nehemias' side imod Tobija og Eljashib; for de må have indset, at Nehemias gjorde alt, hvad han kunne, til fordel for folket. Desuden overlod Nehemias tilsynet med templets forrådskamre til mænd, som han anså som trofaste og pålidelige. De fik opgaven med at indsamle tiende og gaver og sørge for, at de indkomne midler blev opbevaret forsvarligt, og at goderne blev uddelt til de rette personer. Nehemias gik med andre ord øjeblikkeligt i gang med at fjerne det korrupte ledelsessystem.

Men selv om Nehemias udvalgte trofaste mænd til at arbejde i templet, mistede den korrupte ypperstepræst Eljashib ikke sin stilling; for han havde arvet den som Arons efterkommer. Hans arbejde i templet kan være blevet begrænset ved, at Nehemias udpegede andre til at overtage nogle af ypperstepræstens opgaver; men han var stadigvæk ypperstepræst.

Nehemias havde bedt: "Husk mig også for dette, min Gud, og glem ikke de fromme gerninger, jeg har gjort for min Guds hus og tjenesten dér!" (Neh 13,14). Tænk over, hvor menneskelig denne bøn var.

Til at tænke over

Tiende og gaver

Nehemias' reform af tempeltjenesten indbefattede en gennemførelse af indsamlingen af tiende og gaver.

Hvad lærer nedenstående tekster om vigtigheden af tiende og gaver, ikke kun i tempeltjenesten dengang, men også i dag?

- 4 Mos 18,21-24 · Matt 23,23 · 2 Kor 9,6-8
- Mal 3,10 · 1 Kor 9,7-14 · Hebr 7,1-2.

Uden indsamling af tiende og gaver kunne templet ikke fungere. Når tiendebetalingen standsede, faldt tempeltjenesten fra hinanden, og hele tilbedelsessystemet stod i fare for at bryde sammen. Når arbejderne i templet gik bort for at finde andet arbejde, så de kunne give deres familier mad, kunne de ikke samtidigt fokusere på at tage vare på templet. Følgen var, at tilbedelsen af Gud gik tilbage.

"Tiendesystemet er smukt i al sin enkelhed. Dets retfærdighed udtrykkes i dets proportionale krav til både rig og fattig. I forhold til, hvad Gud har givet os at bruge af hans ejendom, skal vi give en tiendedel tilbage til ham.

Når Gud beder om vores tiende (Mal 3,10), appellerer han ikke til vores taknemlighed eller gavmildhed. Selv om taknemlighed bør være en del af alle de måder, vi henvender os til Gud på, giver vi tiende, fordi Gud har befalet det. Tienden tilhører Herren, og han kræver, at vi giver den tilbage til ham." (*Seventh-day Asventists Believe ...* (2. udg.) (Boise, Idaho: Pacific Press Publishing Association, 2005), s. 304).

Ligesom det skete for israelitternes tempel, ville vores kirke falde fra hinanden uden medlemmernes støtte gennem tiende og gaver. Vores kirkes tjenester ville ikke fungere uden mennesker, der er betalt for at bruge kvalitetstid på tjeneste, planlægning og styring af Guds menighed. Kvaliteten af vores tilbedelse ville også blive svækket. Men det vigtigste er, at evangelisme ville forsvinde uden tiende og gaver.

Vi giver vores tiende og gaver, fordi Gud i sit ord har oprettet et sådant system. Der er tider, hvor Gud ikke behøver at forklare, hvorfor han sætter noget i gang. Han forventer, at vi skal have tillid til, at han har styr på det hele. Vi bør finde ud af og vide, hvordan systemet fungerer, men derefter overlade det i Guds hånd.

Hvorfor har tiendebetaling så stor betydning for vores åndelige liv? Hvorfor er det et udtryk for vores tillid til Gud?

Til at
tænke over

At træde vinpersen på sabbatten

Neh 13,15-16

Hvilket problem tager Nehemias op i disse vers?

Det er ikke let at forsvare Gud, når man er i mindretal. Gud havde sagt, at sabbatten skulle være en hellig dag, hvor ingen skulle udføre noget arbejde. Nehemias ønskede at sikre, at dette bud blev fulgt i Jerusalem. Han har utvivlsomt følt en moralsk forpligtelse for at tage det standpunkt, han gjorde, og føre det ud i livet.

Sabbatten blev skabt som kronen på skabelsesugen, fordi den var en særlig dag, hvor mennesker skulle blive fornyet og rekreeret ved at tilbringe tid sammen med Gud på måder, de ikke kunne opleve, når de var optaget af deres arbejde eller andre verdslige gøremål.

Det siges, at "mere, end at Israel holdt sabbatten, holdt sabbatten Israel." Pointen er, at den syvende dag, sabbatten, var og forbliver et mægtigt middel til at holde troen ved lige hos dem, som med Guds hjælp ønsker at holde den og fejre de fysiske og åndelige fordele, den tilbyder os.

Neh 13,17-22

Hvad gjorde Nehemias for at standse al handel på sabbatten?

Fordi Nehemias er Judas statholder, ser han det som sit ansvar at opretholde de forskellige regler. Fordi reglerne i Juda byggede på Guds lov, er han lovens vogter, og det indbefatter sabbatshelligholdelse. Hvis fyrsterne i Juda havde modsat sig den korrupsion, som ypperstepræsten havde indført, ville Nehemias måske ikke være havnet i denne situation. Men stormændene og fyrsterne var måske allerede fjendtligt stemt over for Nehemias, fordi han tidligere havde tvunget dem til at tilbagebetale til de fattige. De havde åbenbart ikke modsat sig de forandringer, som Eljashib og Tobija havde indført.

Først irettesatte Nehemias fyrsterne; dernæst befalede han, at byens porte skulle lukkes og vagter opstilles ved portene for at vogte dem. Men da markedspladsen flyttes fra byen til uden for muren, går han mere drastisk til værks og truer med at lægge hånd på handelsmændene, hvis de bliver ved. Nehemias må have været kendt for at stå ved sine ord, for handelsmændene fattede pointen og holdt sig væk.

"Var det ikke sådan, jeres fædre gjorde?"

Nehemias' iver for at holde sabbatten hellig er beundringsværdig. Han gik så langt, at han lovede at "lægge hånd på" de fremmede handelsmænd. Han ville personligt have grebet ind, hvis han igen havde grebet dem i byen eller ved portene på sabbatten. Som statholder var det hans officielle ansvar at sikre, at dette bud blev overholdt.

"Nehemias irettesatte dem uforfærdet for deres pligtforsømmelse. 'Hvad er det for en skændig handling, I begår! I vanhelliger jo sabbatsdagen!' spurgte han strengt. 'Var det ikke sådan, jeres fædre gjorde, så vor Gud bragte hele denne store ulykke over os og over denne by? Og I forøger vreden mod Israel ved at vanhellige sabbatten!' Derpå gav han befaling til, at portene skulle lukkes når det 'begyndte at skumre i Jerusalems byporte før sabbatten', og at de ikke skulle åbnes igen, før sabbatten var omme. Da han nærede mere tillid til sine egne tjenere end til dem, som myndighederne i Jerusalem udpegede, lod han dem tage opstilling ved portene for at sørge for, at hans ordrer blev efterkommet" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 326).

Genklang af Nehemias advarsel om vanhelligelse af sabbatten samt andre advarsler lød tilsyneladende ned igennem historien lige til Jesu tid. Det ved vi; for evangelierne beskriver igen og igen den kamp, Jesus havde med de religiøse ledere med hensyn til sand sabbatshelligeholdelse.

Hvad var problemet her, og hvordan kan en forståelse af Israels historie hjælpe os til at forstå, hvorfor striden opstod?

I deres vildledte iver for at sikre, at sabbatten ikke blev "vanhelliget", var disse religiøse ledere så fanatiske, at de beskyldte Jesus, "sabbatens Herre" (Luk 6,5) for at bryde buddet. Det er ironisk, at mange af disse mænd, som udtrykte stor bekymring for loven, glemte det, "der vejer tungere" i loven: "ret og barmhjertighed og troskab" (Matt 23,23).

Hvordan kan vi personligt og som menighed vogte os for ikke at begå de samme slags fejl, som disse mænd gjorde, hvad enten det drejer sig om sabbatshelligeholdelse eller andre ting, vi mener er vigtige i vores tro?

Matt 12,1-8
Mark 3,1-6
Luk 6,6-11
Joh 5,5-16

Til at
tænke over

Til videre studium

· Ellen White, *Vejen til Kristus*, "Glæde i Herren", s. 128-142.

"Da han havde mindet dem om Guds befalinger og trusler og de frygtelige straffe, som havde ramt Israel i fortiden på grund af denne synd, vågnede deres samvittighed. Der blev iværksat en reformation med det resultat, at de undgik at få Guds vrede at føle og i stedet vandt hans bifald og velsignelse.

Nogle af de mænd, der beklædte hellige embeder, bad om tilladelse til at beholde deres hedenske hustruer, fordi de ikke nænnede at skille sig af med dem; men der blev ikke gjort forskel og taget hensyn til rang eller stilling. De præster og øverster, der nægtede at afbryde forbindelsen med afgudsdyrkerne, mistede øjeblikkeligt deres stilling i Herrens tempel. En af ypperstepræstens sønnesønner havde giftet sig med en datter af den berygtede Sanballat. Han blev ikke blot fjernet fra sin stilling, men øjeblikkelig udelukket fra Israel. Nehemias bad: 'Husk dem, min Gud, fordi de har gjort præsteskabets og præsternes og levitternes pagt uren!' (Neh 13,29)" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 327).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Tal sammen i klassen om, hvad I synes om det, Nehemias gjorde, som er beskrevet i citatet ovenfor. Hvorfor gjorde han ingen forskel, end ikke for dem, der så ud til virkelig at elske deres hustruer og ikke ønskede at skille sig fra dem? Synes I, at Nehemias var for streng, for ubøjelig, og burde han have gjort undtagelser? Hvorfor eller hvorfor ikke? Hvordan udøver menigheden disciplin med kærlighed og forståelse samtidigt med, at den er konsekvent og ikke sænker Guds standard for sandheden?**
- 2. Selv om vi ved, at der ikke er noget legalistisk ved at holde den syvende dag som sabbat, ligesom der ikke er noget legalistisk ved ikke at begære, stjele eller lyve, hvordan kan vi passe på, at vi gør sabbatsfejring (eller lydighed mod et hvilket som helst af budene) til noget, der bliver lovtrældom? Hvorfor er det vigtigt for os altid at have blikket rettet mod Kristi kors og det, han har gjort for os som den største beskyttelse mod lovtrældommens byrde?**
- 3. Hvordan kan vi beskytte os selv mod de farer, der kommer af langsomt, men sikkert at gå på kompromis, ligesom det kompromis, som Nehemias gjorde op med?**

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Giv nogle gode grunde til at aflevere tiende. Hvorfor gør vi det?
- Læs fx 1 Mos 14,17-20 og 28,20-22. Disse to beretninger danner på en måde fortællebaggrunden for de love om tiende, vi finder senere i Mosebøgerne.
 - Hvad betyder det for os, at begge beretningerne om tiende i 1. Mosebog foregår i forbindelse med guddommelig velsignelse og tilbedelse?
 - Er det at tilbagebetale sin tiende et udtryk for tilbedelse?
 - Kan taknemmelighed mod Gud udtrykkes gennem en forpligtelse?

Uddybende spørgsmål

- Er tiende en betaling eller en tilbagebetaling? Er tienden min eller Guds?
 - Hvad skal jeg gøre, hvis jeg ikke føler, at tienden bliver brugt bedst muligt?
 - Hvad skal jeg gøre, hvis jeg er uenig med Unionen om nogle spørgsmål? Skal jeg indlevere min tiende alligevel, jf. Matt 23,23? Giver Gud mig ret til at tilbageholde den eller aflevere den et andet sted?
- Det ser ud, som om sabbatshelligholdelse i Skriften svinger mellem to yderligheder.
 - Hvilke yderligheder talte Jesus specielt imod?
 - Hvilke yderligheder og udfordringer møder du og jeg i dag i forbindelse med fejringen af Guds sabbat?

Forstå det bedre

I dag betragter vi ofte ægteskabet på en anden måde end i den kultur, hvor Nehemias levede. Det er tydeligt, at ægteskab i høj grad var betragtet som en kontrakt, der forpligtede ikke bare de to parter i ægteskabet, men deres familier og slægt. Ikke mindst i de højere samfundslag er det tydeligt, at ægteskab blev indgået af politiske grunde, og at man derved forpligtede sig i politik, forretning og religion.

Til at tænke over

- Hvis det var Jesu plan, at sabbatten ikke skulle helligholdes mere, var der ingen grund til, at han diskuterede med farisæerne, hvordan den skulle fejres. Jesu strid med farisæerne om sabbatten er derfor et vigtigt argument for, at sabbatten også skal helligholdes og fejres af kristne.

- Tænk over følgende citat fra Ellen White: "Nogle medlemmer er utilfredse og siger: 'Jeg vil ikke længere betale min tiende; for jeg har ikke tillid til den måde, lederne administrerer på.' Men vil du berøve Gud, bare fordi du tror, at ledelsen ikke gør det rigtigt? Send din klage, åbent og ligetil og i den rette ånd til dem, den vedrører. Indsend dine anmodninger om det, du mener, bør rettes; men hold ikke midler tilbage fra Guds værk og vær ikke utro, fordi andre ikke gør det rette." (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 9. bind, s. 249).

Noter
